

Undersøgelse af unge ledige i Jobcenter Høje Taastrup

Ledighedsårsager og afstande til arbejdsmarkedet
blandt unge ledige på kontanthjælp og dagpenge

Februar-2009

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning.....	3
Målgruppe, metode og datagrundlag	4
Centrale konklusioner	7
Ungegruppens afstande til arbejdsmarkedet.....	7
Problemtyper blandt unge ledige.....	7
Typologier af unge.....	10
Kvantificering af ungegruppens problemtyper	11
Centrale anbefalinger	12
Analyse af unge ledige i Høje Taastrup	13
Ungdomsledigheden i Høje Taastrup	15
De unges ressourcer og arbejdsmarkedsafstande	17
Ressourceprofil af unge på kontanthjælp.....	18
Ressourceprofil af unge dagpengemodtagere.....	19
Ressourceprofil for hele ungdomsledighedsgruppen.....	20
Problemtyper blandt unge ledige på kontanthjælp	22
"De lette kontanthjælpsmodtagere"	22
"Mellemgruppen" på kontanthjælp	23
"De tunge kontanthjælpsmodtagere"	24
"De lette unge" på dagpenge	26
"Mellemgruppen" på dagpenge	26
"De tunge dagpengemodtagere"	28
Oversigtstabel over problemtyper og antal.....	29

INDLEDNING

En stigende gruppe unge under 30 år i Høje Taastrup Kommune har problemer med at få tilknytning til arbejdsmarkedet. Nogle af disse unge er på kontanthjælp, mens andre er forsikrede i en A-kasse og modtager dagpenge.

Der kan være stor forskel på, hvorfor de unge er ledige. Psykiske problemer, en plettet straffeattest, indlæringsvanskeligheder eller sociale problemer kan være nogle af forklaringerne. For andre unge handler det måske bare om, at de har mistet deres arbejde for en kortere periode, ligesom overgangen fra uddannelse til første job kan være vanskelig.

Jobcenter Høje Taastrup har bedt LG Insight om at gennemføre en analyse af ledighedsårsagerne blandt unge i Jobcenter Høje Taastrup. Undersøgelsen omfatter alle ledige under 30 år, både dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere. Med undersøgelsen afdækkes forskellige ledighedsårsager af både social-, beskæftigelses- og/eller sundhedsfaglige karakter.

Målgruppen er unge under 30 år, som har været ledige i mere end tre måneder indenfor et år. Det er desuden unge, der er indplaceret i matchgruppe 1-3 af Jobcenter Høje Taastrup. Det betyder, at de unge, som udgangspunkt, står til rådighed for arbejdsmarkedet.

I denne rapport præsenteres undersøgelsens hovedresultater. Med undersøgelsen er der tilvejebragt viden om de unge ledige i Jobcenter Høje Taastrup – deres profil, sammensætning på karakteristika (køn, alder, uddannelse, etnicitet m.m.) samt de største og væsentligste problemtyper. Undersøgelsen er udarbejdet i perioden november – december 2008 og bygger dels på registerdata, dels på interviews med medarbejdere i Høje Taastrup Kommune og eksterne samarbejdspartnere.

Undersøgelsen har været tilrettelagt med henblik på at afdække og formidle de unges problemforhold i en form, der kan give Jobcenter Høje Taastrup et overblik over antallet af unge fordelt på både problemtyper og alvorsgrader. Jobcenter Høje Taastrup har tillige ønsket, at analysen efterfølgende kan danne grundlag for tilrettelæggelse af relevante tilbud til de unge i kontaktforløbet og aktiveringsindsatsen.

MÅLGRUPPE, METODE OG DATAGRUNDLAG

I denne undersøgelse sættes der fokus på de unge i Høje Taastrup Jobcenter, der tilhører arbejdskraftreserven. Det vil sige unge, der har været ledige i mere end tre måneder indenfor et år.

Undersøgelsen omfatter dels unge, der er forsikrede i en A-kasse og modtager dagpenge, dels unge, der modtager kontanthjælp. For begge grupper af unge gælder, at de, af jobcenterets sagsbehandlere, er skønnet omfattet af matchkategori 1- 3. Alle unge er i aldersgruppen 18 – 30 år.

Der kan være forskellige grunde til de unges ledighed, ledighedsadfærd og - mønstre. Barriererne kan ligge hos de unge selv og/eller de kan relatere sig til arbejdsmarkedsforhold, ligesom også den beskæftigelsesfaglige indsats i Jobcenter Høje Taastrup har betydning. Fokus i denne undersøgelse er udelukkende de unge selv - deres profiler, ressourcer og barrierer.

Analysen af målgruppen er baseret på tre forskellige datakilder:

1. Registerundersøgelse og statistisk udtræk fra Høje Taastrup Jobcenter ("Opera", KMD, Arbejdsmarkedsportalen og Dok Ajour)
2. En sammenligning af tal fra registerundersøgelsen med landsdækkende tal på området (jobindsats.dk og Danmarks Statistik)
3. En række personlige interviews med sagsbehandlere i jobcenteret, eksterne aktiveringsleverandører og a-kasserepræsentanter

Registerundersøgelsen

Registerundersøgelsen indbefatter en sagsgangsanalyse af samtlige unge i målgruppen i Jobcenter Høje Taastrup på undersøgelsestidspunktet (dvs. november 2008). Det omfatter 120 personer fordelt på henholdsvis 52 start- og kontanthjælpssager og 68 dagpengesager.

Gennem sagsgangsanalysen er indhentet oplysninger vedrørende de unge. Det omfatter bl.a. alder, matchkategori, uddannelsesbaggrund, civilstand, arbejdsmarkedserfaring, igangværende aktivitet, eventuelle fysiske og psykiske helbredsproblemer samt andre problemforhold som f.eks. indlæringsvanskeligheder, vold i familien, kriminalitet m.v.

Interviews med sagsbehandlere, vejledere m.m.

Der indgår i alt 10 interviews i undersøgelsen. I Jobcenter Høje Taastrup er der gennemført fire interviews med hhv. en konsulent på dagpengeområdet og en jobkonsulent, en sagsbehandler og en uddannelsesvejleder på kontanthjælpsområdet. Med eksterne samarbejdspartnere til Jobcenter Høje Taastrup er der gennemført interviews med tre aktiveringsaktører samt repræsentanter fra a-kasser med mange unge ledige.

Interviewtemaerne omfatter primært de unges problemforhold og alvorsgrader, herunder karakteristik af unge med forskellige baggrunde. De interviewede er også blevet bedt om at vurdere ungegruppen i forhold til deres afstande til arbejdsmarkedet, og om de unge med en traditionel beskæftigelsesfaglig indsats kan bringes videre i job/uddannelse.

Skalaen: "Tunge unge", "lette unge" og "mellegruppen"

Ungegruppen er i denne undersøgelse indplaceret i tre kategorier på en skala af "tunge unge", "mellegruppen" og "lette unge". Skalaen er udarbejdet på baggrund af dels registerundersøgelsen og dels de gennemførte interviews og bruges til at graduere målgruppen. Med skalaen er det muligt at sætte tal og omfang på de forskellige ungegrupper.

Formålet er at kvantificere dels hvor mange og hvilke typer af unge, som påkalder sig en særlig opmærksomhed, og dels hvor mange unge, som i stor stil skønnes at "kunne lades i fred". Skalaen er defineret af LG Insight men bygger på oplysninger fra de lokale aktører:

De "lette unge" er karakteriseret ved, at de:

- Har ressourcer i form af netværk, skolebaggrund, erhvervs erfaring etc.
- Har krav og forventninger til bestemte jobtyper i en søgeledighedsperiode. De forsvinder ofte ud af systemet af sig selv, hvis jobønskerne ikke matches af jobcenteret eller ved udsigten til aktivering
- Ikke har uddannelsesmæssige, helbredsmæssige eller sociale barrierer i forhold til at vinde fodfæste på arbejdsmarkedet
- Kan være på barsel eller have graviditetsbetingede problemer
- Påkalder sig mindst bekymring og formodes hurtigt at komme ud af ledighed igen – har typisk været nemme "at afsætte"

”Mellemgruppen af unge” er karakteriseret ved, at:

- Deres hovedbarrierer i forhold til ledighed typisk relaterer sig til erhvervs- og uddannelsesmæssige forudsætninger – i mindre grad sociale eller helbredsmæssige barrierer
- Flere er røget ud af uddannelse (mangel på lærerplads eller af andre årsager). De kan være ”uddannelsesminded”, men deres uddannelsesønsker er diffuse, ligesom økonomi ofte spiller en vigtig rolle for deres uddannelses- og jobstrategier
- Flere har attitudeproblemer og/eller har indrettet en hverdag og døgnrytme, der ikke matcher arbejdsmarkedets rytme og normative krav (vender f.eks. rundt på nat og dag el.lign.).
- De forventes at kunne opkvalificeres via et traditionelt, beskæftigelsesfremmende tilbud med vægt på rådgivning og afklaring

”Den tunge ungegruppe” er karakteriseret ved, at de unge:

- Typisk har andre væsentlige problemer end ledighed, der væver sig ind i hinanden i et komplekst mønster. Det kan f.eks. være fysiske og psykiske sygdomme, intellektuelle problemer og indlærings-vanskeligheder, sociale og familiemæssige problemer, begrænset skolegang, kriminalitet, misbrug af hash og alkohol m.v.
- Mellemgruppen af unge skal ofte ansøres til at komme videre i job og uddannelse – motivationen kommer ikke af sig selv
- Unge som ikke vurderes at kunne opkvalificeres alene vha. et traditionelt beskæftigelsesfremmende tilbud. De skønnes at have behov for tilbud af et mere socialt og sundhedsfagligt tilsnit. De unge skønnes vanskelige at bringe videre i ordinær beskæftigelse indenfor 12 måneder

CENTRALE KONKLUSIONER

UNGEGRUPPENS AFSTANDE TIL ARBEJDSMARKEDET

34 unge tilhører kategorien: "Lette unge"

- Cirka 25 pct. af den samlede ungegruppe i jobcenter Høje Taastrup er i kategorien "lette unge". Gruppen omfatter 34 unge og består af et lige antal dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere. Det er en gruppe unge, som i høj grad vil være i stand til at komme ud af ledighed ved egen hjælp.

59 unge tilhører kategorien: "Unge i mellemgruppen"

- Cirka 50 pct. af de unge ledige under 30 år er i "mellemgruppe"-kategorien, hvis barrierer i forhold til job og uddannelse primært handler om faglige og lettere personlige kompetenceproblemer samt manglende praktiske kompetencer. Gruppen har ingen eller kun mindre helbredsmæssige og sociale problemer. Gruppen omfatter 59 personer, hvoraf 46 unge modtager dagpenge og 13 unge modtager kontanthjælp.

27 unge tilhører kategorien: "Tunge unge"

- Cirka 25 pct. af den samlede målgruppe udgøres af "tunge unge" med komplekse problemstillinger, der ikke kun er af beskæftigelsesfaglig karakter men også indbefatter sociale og sundhedsmæssige forhold. Gruppen tæller i alt 27 unge, hvoraf langt de fleste er kontanthjælpsmodtagere (22 unge), som skønnes at have behov for rådgivning, vejledning og tilbud med forskelligt fagligt indhold.

PROBLEMTYPER BLANDT UNGE LEDIGE

"Lette unge" udgøres af unge med følgende problem-karakteristika:

- De (kræsne) arbejdssøgende unge, der på grund af den positive arbejdsmarkedssituation udvider deres jobsøgningsperiode på offentlig forsørgelse, indtil de finder "det rigtige job". De unge i denne gruppe er velkvalificerede – har ofte en uddannelse – og finder et job ved egen hjælp, ligesom gruppen kan tilskyndes hurtigere i job ved tidligt tilbud om arbejde eller akteringstilbud
- Unge på barsel/graviditet er en gruppe unge, der på grund af graviditet eller barsel modtager kontanthjælp, men som forventeligt vil have ordinær tilknytning til arbejdsmarkedet efterfølgende

- Unge indvandrere/efterkommere, der ikke kan få arbejde på grund af holdningsbarrierer på arbejdsmarkedet. En mindre gruppe unge med ikke-dansk baggrund er velfungerende men stigmatiseres af virksomhederne alene på grund af deres etnicitet. Gruppen får typisk beskæftigelse inden for 6-8 måneder, men deres søgeperioder er længere end andre unge med tilsvarende kvalifikationer.

”Mellemsgruppen” har overvejende følgende problemtyper:

- Utilstrækkelige faglige kompetencer – både uddannelses- og erfaringsmæssige, men også utilstrækkelige personlige kompetencer. Der er især de helt unge under 25 år, der ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse, og som kun har meget lidt erhvervserfaring. Flere unge kan desuden have (lettere) adfærds- og udtryksmæssige barrierer i forhold til normerne på arbejdsmarkedet.
- En gruppe unge med plettet straffeattest kan have vanskeligere ved at få et arbejde. En mindre gruppe af disse unge er fortsat aktive kriminelle, men hovedparten begrænses i deres jobmuligheder på grund af mindre og tidligere lovovertrædelser
- Uddannelsessøgende unge, der endnu ikke er afklarede omkring uddannelsesvalg. De er typisk røget ud af et eller flere uddannelsesforløb. De unge formulerer fortsat ønsket om uddannelse som et primært mål, men de er uklare (og delvist urealistiske) i deres uddannelsesmålsætninger.
- En gruppe unge er ikke motiveret for uddannelse. Det omfatter skoletrætte unge, samt unge der ikke kan magte en uddannelse på enten SU eller elevløn. Sidstnævnte er fortrinsvis unge over 25 år, som typisk har forsørgelsesforpligtigelser og/eller har et leve-niveau på (minimum) dagpengeniveau.
- En gruppe af de helt unge har vendt rundt på nat og dag og har indrettet et natteliv med computerspil, film, venner m.m. For disse unge handler det om at få struktur på deres hverdag – enten med et job/aktiveringstilbud eller et uddannelsesstilbud.
- De unge piger med etnisk minoritetsbaggrund, der har en mere traditionel kønsidentitet og familieform. Deres identitet er ikke

knyttet til arbejdsmarkedet men er typisk knyttet til roller som mor og hustru. Flere af disse unge kvinder taler kun dårligt dansk.

”Unge med tungere problemstillinger” er karakteriseret ved:

- Godt 60 pct. af ”tunge unge” har psykiske problemer. Angst og depressioner er hovedproblematikkerne for de unge, men også diagnoser som fx PTSD, ludomani, sociale forbiere og OCD nævnes. Hovedparten af de unge får behandling for deres psykiske lidelser, enten i form af samtaleforløb eller medicin.
- Blandt de ”tunge unge” er der også forskellige misbrugsproblemer i form af hash, alkohol eller andre euforiserende stoffer. Misbrugsproblemerne har varierende indvirkning på de unges hverdag og arbejdsmuligheder. Til tider finansieres misbruget ved kriminalitet eller ved prostitution.
- Flere af de unge har en række sociale problemer. Det omfatter dårlig økonomi (evt. store gældsproblemer), dårlige boligforhold eller ingen bolig, problemer i familien med uro og vold. Disse sociale problemer har en karakter og en alvor med betydning for deres fokus på – og muligheder for – tilknytning til arbejdsmarkedet.
- En gruppe unge betegnes af sagsbehandlerne og vejlederne som ”dependente” eller ”systemafhængige” unge. Karakteristisk for disse unge er, at de har vanskeligt ved at træffe beslutninger og fastholde et aftalt forløb. De skal hele tiden ”holdes i hånd”. De unge er generelt umodne og bliver meget afhængige af andre personer, herunder af sagsbehandlere og vejledere.
- Flere unge har indlæringsvanskeligheder. Det dækker over unge, der dårligt kan skrive eget navn og unge med intellektuelle begrænsninger. Flere af de interviewede udtrykte bekymring for dels om denne gruppe unge kan magte krav om uddannelse og dels om bredden af deres muligheder på arbejdsmarkedet var tilstrækkelig.

TYOLOGIER AF UNGE

På baggrund af undersøgelsen kan der tegnes 7 typologier af unge ledige i Jobcenter Høje Taastrup. Det skal understreges, at der er tale om idealtypiske konstruktioner af ungegrupper, og at overgangen mellem de enkelte typologier kan være hårfin eller overlappende.

LG Insights undersøgelser afdækker følgende ungetyper blandt de ledige dagpenge/kontanthjælpsmodtagere i Høje Taastrup. Grupperne præsenteres i rækkefølge i forhold til deres afstande til arbejdsmarkedet eller til uddannelsessystemet:

1. **De (kræsne) arbejdssøgende og selvkørende unge**, der er naturligt søgeledige eller unge ledige, der strækker deres jobsøgningsperiode lidt længere end "normalt" for at finde det "rigtige" job.
2. **De midlertidigt uarbejdsdygtige**, der er syge, gravide med komplikationer eller unge på barsel, som efter sygdom eller barsel vil fortsætte deres tilknytning til arbejdsmarkedet eller påbegynde uddannelse.
3. **De ekskluderede unge**, der er ledige på grund af manglende rummelighed på arbejdsmarkedet eller i uddannelsessystemet. Den utilstrækkelige rummelighed dækker både over holdninger eller diskrimination (unge med minoritetsbaggrunde) og manglende job/uddannelsesmuligheder for unge med indlæringsproblemer og meget begrænsede kompetencebaggrunde.
4. **De livstilsledige unge**, der er ledige på grund af deres livsstil med særegne adfærds/udtryksformer og/eller unge, der lever livet om natten i et ungdomsmiljø med musik, computerspil, dvd-film.
5. **De kompetenceløse, forvirrede og vejledningskrævende unge** er unge uden uddannelse og erhvervserfaring. De er ikke afklarede i forhold til deres muligheder på arbejdsmarkedet eller i uddannelsessystemet. Gruppen består af unge med diffuse erhvervs- eller uddannelsesønsker, som ikke altid er realistiske, og gruppen "pendler" mellem forskellige tilbud. Gruppen har behov for vejledning og støtte men kan med traditionelle beskæftigelsesfaglige indsatser bringes videre.

6. **De ensomme og isolerede enlige mødre** er i mange tilfælde unge kvinder med lavt selvværd, indadvendte, ensomme og uden venner. Flere har desuden lettere psykiske problemer eller er kvinder med minoritetsbaggrunde, der viderefører traditionelle kvindeidentiteter og kønsrollemønstre, hvor kvinden går hjemme og passer børn/hus.
7. **Unge, der lever et liv på kanten med komplekse og tungere problemer**, omfatter en gruppe med bekymrende problemtyper og alvorsgrader. Det omfatter psykiske problemer, misbrug, kriminalitet og prostitution. For denne gruppe er en mono-beskæftigelsesfaglig indsats ikke tilstrækkelig men bør suppleres af indsatser fra både socialcentret, børne-/familieafdelingen og sundhedsfaglige tilbud.

KVANTIFICERING AF UNGEGRUPPENS PROBLEMTYPER

Det har været et ønske fra Jobcenter Høje Taastrup (så vidt muligt) at få kvantificeret de unges forskellige problemtyper. I tabellen nedenfor er de enkelte hovedkategorier opgjort i antal (faktiske tal), mens de underliggende og væsentligste problemtyper er opgjort i procent. Flere af de unge har ikke udelukkende ét problem men kan have flere samtidige problemer, hvorfor summen af problemer ikke er lig 100 procent.

Kategori/problemtype		Antal/andel
"De lette unge" <i>"De lette unge"</i> : Forventes hurtigt at kunne komme hurtigt ud af ledighed og blive selvforsørgende enten ved egen hjælp eller ved henvisning til intern jobkonsulent; har ikke alvorlige problemer af social, helbredsmæssig eller uddannelsesmæssig karakter; påkalder sig mindst opmærksomhed		34 unge
Problemtype	De (kræsne) arbejdssøgende	20 pct.
	De gravide, syge, barsel	60-70 pct.
	De ekskluderede unge	20-25 pct.

Kategori/problemtype		Antal/andel
"Mellemgruppen af unge" <i>"Mellemgruppen"</i> : Barrierer i forhold til arbejdsmarkedet skyldes typisk problematikker, der relaterer sig til erhvervs- og uddannelsesmæssige forudsætninger, forventes at kunne bringes ud af ledighed via traditionelle beskæftigelsesfaglige tiltag.		59 unge
Problemtype	Utilstrækkelige faglige kompetencer	70-80 pct.
	Plettet straffeattest	10-20 pct.
	Uafklarede uddannelsessøgende unge	30-40 pct.
	Unge skoletrætte	30-40 pct.
	De etablerede unge, der ikke kan leve af SU/elevløøn	20-30 pct.
	De natteaktive unge	10-20 pct.
	Minoritetskvinder fastholdt i traditionel kønsrolle	20 pct.

Kategori/problemtype		Antal/andel
"De tunge unge" <i>"De tunge unge"</i> : Har problemer, der rækker ud over rent beskæftigelsesfaglige forhold, hvad angår f.eks. sociale, helbreds- mæssige og intellektuelle barrierer; vurderes ikke (kun) at kunne opkvalificeres vha. et traditionelt beskæftigelsesfremmende tilbud, men skønnes at have behov for tilbud af et mere socialt, helbreds- mæssigt og individuelt tilrettelagt tilsnit; vurderes vanskelige at bringe videre i ordinær beskæftigelse indenfor 12 måneder		27 unge
Problemtyper	De psykisk syge	60-70 pct.
	Unge med kriminalitet	20-30 pct.
	Unge med misbrugsproblemer	20-30 pct.
	Unge med sociale problemer	40-50 pct.
	Unge med indlæringsproblemer	15-20 pct.

CENTRALE ANBEFALINGER

Jobcenter Høje Taastrup ønsker at anvende undersøgelsens resultater til at målrette kontaktførelser og aktiveringstilbud til de unge og deres særlige behov. LG Insights undersøgelse peger på følgende fokusområder:

- ✓ En stor gruppe ledige unge mangler uddannelsesmæssige forudsætninger for at begå sig på arbejdsmarkedet – ikke mindst i krisetider hvor uddannelseskravene skærpes. Det er unge der både motivationelt og/eller kompetencemæssigt kan have vanskeligt ved at gennemføre en ordinær kompetencegivende uddannelse. For disse unge skal udvikles vejledningsfaglige tilbud og uddannelse på særligt tilrettelagte vilkår og med særlig støtte til de unge.
- ✓ En forholdsvis stor gruppe unge bevæger sig i grænseområdet mellem "arbejdsmarkedsparat" og "ikke-arbejdsmarkedsparat". For disse unge gælder, at de har sammensatte problemer af både beskæftigelses-, social og helbredsmæssig karakter. Aktørerne savner relevante tilbud til disse unge og det bør overvejes, om disse unge kunne tilbydes bedre indsatser (i styrke og karakter), hvis de var omfattet indsatserne for ikke-arbejdsmarkedsparate.
- ✓ Næsten 60 pct. af de unge i kategorien "Tunge ledige" har psykiske problemer. Hovedparten af disse unge modtager behandlingstilbud, men aktørerne efterspørger beskæftigelsesfaglige tilbud, der kan matche de unges varierende behov og kapaciteter. Det omfatter tilbud med fleksible indtag og varierende timer, og tilbud med faglige elementer med relevans for de unges behov og vilkår.
- ✓ Undersøgelsen har vist, at de unge på dagpenge og kontanthjælp kan have meget identiske problemtyper og alvorsgrader. Det er derfor fornuftigt at samstemme indsatserne for de to målgrupper af unge. De interviewede aktører i Høje Taastrup (bl.a. repræsentanter fra a-kasserne) efterlyser, at indsatserne i langt højere grad koordineres og at de unge tilbydes kontakt- og aktiveringstilbud med baggrund i problemtyper og ikke i deres forsørgelsesgrundlag.
- ✓ Undersøgelsen har vist, at der er flere unge der har problemer og arbejdsmarkedsadfærd som med fordel kunne modvirkes ved en tidlig indsats – f.eks. straksaktivering. Det omfatter både unge med

problemer af social eller sundhedsfaglig karakter, men det omfatter også unge der strækker ledigheden på grund af fordringsfulde jobønsker eller af hensyn til børn og familie. Strakstilbud kunne hjælpe disse unge tidligere end tilfældet er i dag.

- ✓ Jobcenter Høje Taastrup bør ligeledes drøfte behovet for en specialiseret indsats for unge med minoritetsbaggrund. Undersøgelsen har peget på både unge minoriteter med manglende uddannelse, eller unge som møder holdningsmæssige barrierer på arbejdsmarkedet. Endelig viser undersøgelsen, at en gruppe unge kvinder er bundet til hjemmet – praktisk og identitetsmæssigt – til pasning af børn, mand og hjem. En specialiseret indsats for disse unge kunne i højere grad afstemme indsatser og vejledningsmetoder efter de unges særlige interesser, behov og livsvilkår.

ANALYSE AF UNGE LEDIGE I HØJE TAASTRUP

UNGDOMSLEDIGHEDEN I HØJE TAASTRUP

Ungdomsledigheden i Jobcenter Høje Taastrup adskiller sig fra resten af landet på en række områder. Som indledning til analysen af de unge lediges ressourcer skal fremhæves væsentlige karakteristika ved gruppen af unge ledige i Jobcenter Høje Taastrup i forhold til hele landet.

Større ungdomsledighed i Høje Taastrup

Ledigheden blandt unge i Høje Taastrup er faldet inden for de seneste fem år. I perioden fra 2004-2007 er antallet af unge under 30 år på kontanthjælp og dagpenge faldet med godt 620 personer – svarende til et fald på 60 pct. I forhold til resten af landet er ungdomsledigheden faldet mindre i Høje Taastrup, idet faldet i hele landet var på godt 65 pct.

I 2008 var ledigheden blandt unge i Jobcenter Høje Taastrup en smule højere end i resten af landet. 3,1 pct. af arbejdsstyrken mellem 16-29 år var berørt af ledighed – mod 2,7 pct. i hele Danmark. Det er især unge under 25 år, der har højere ledighed, ligesom mænd er overrepræsenteret blandt de unge ledige, herunder de unge langtidsledige.

Flere unge med etnisk minoritetsbaggrunde

23 pct. af de unge ledige under 30 år i Jobcenter Høje Taastrup har en etnisk minoritetsbaggrund fra et ikke-vestligt land. Det er væsentligt mere end i resten af landet, hvor andelen af unge indvandrere/efterkommere med oprindelse fra ikke-vestlige lande udgør 14 pct. af de ledige.

Blandt de ledige unge er en overvægt af unge med oprindelse fra Tyrkiet, Libanon (Palæstina) og det tidligere Jugoslavien. Det er også blandt de to førstnævnte befolkningsgruppe, at der findes en gruppe unge mænd uden uddannelse og med gennemsnitlig længere ledighedsperioder.

De unges ledighedsmønstre - mange arbejdsmarkedsparete

Andelen af arbejdsmarkedsparete unge blandt de unge ledige er større i Jobcenter Høje Taastrup end i resten af landet. 62 pct. af de unge ledige i Høje Taastrup er vurderet arbejdsmarkedsparete (matchgruppe 1-3), mens det tilsvarende er 54 pct. i resten af landet.

Hvad angår de unges ledighedsmønstre, så er de unge i Høje Taastrup lige så gode eller hurtige til at bryde deres ledighedsstatus som unge i hele landet. Efter et halvt år vil 46 pct. af de unge i gennemsnit have forladt dagpenge-/kontanthjælpssystemet i Jobcenter Høje Taastrup mod 48 pct. i hele landet. Dette indikerer, at den større andel af arbejdsmarkedsparete unge ledige i Jobcenter Høje Taastrup ikke skyldes andre standarder i matchkategoriseringen. Andelen af arbejdsmarkedsparete ledige unge i forhold til hele ledighedsgruppen er blot større i Høje Taastrup.

LG Insights undersøgelse viser også, at de unge arbejdsmarkedsparete (som er målgruppen for denne analyse) hurtigere bryder deres ledighedsstatus end unge ikke-arbejdsmarkedsparete. Kun 24 pct. af de unge ikke-arbejdsmarkedsparete bryder ud af dagpenge-/kontanthjælpssystemet, hvoraf en del også går til førtidspension og ledighedsydelse.

Unge med lavt uddannelsesniveau

Unge ledige i Høje Taastrup har et væsentligt lavere uddannelsesniveau end unge ledige i hele landet. 84 pct. af unge ledige i Høje Taastrup (uanset forsørgelsesgrundlag) har ikke en erhvervskompetencegivende uddannelse, hvorimod det tilsvarende er 69 pct. i hele landet. Der er således 15 procentpoint flere unge uden erhvervskompetencegivende uddannelse blandt ledige på kontanthjælp og dagpenge i Høje Taastrup.

Tages de beskæftigede unges uddannelsesniveau i Høje Taastrup (eller hele Hovedstadsregionen) som et objektivi udtryk for uddannelseskravene på arbejdsmarkedet, har de unge ledige et betydeligt efterslæb. 33 pct. af de beskæftigede unge har en erhvervskompetencegivende uddannelse, mens det altså alene er 16 pct. af de unge ledige.

Det forhold, at ledighedsgruppen blandt de unge i Jobcenter Høje Taastrup har en betydelig overrepræsentation af unge uden erhvervskompetencegivende uddannelse, gør de interviewede arbejdsmarkedsfaglige aktører bekymrede for fremtiden. I tider med tilbagegang i beskæftigelsen vil denne unge gruppe være meget sårbar, og aktørerne forudser en stigning i ledigheden blandt de unge og især en stigning i langtidsledigheden.

DE UNGES RESSOURCER OG ARBEJDSMARKEDSAFSTANDE

I dette afsnit fremstilles resultaterne af undersøgelsens registeranalyse af unge ledige i Jobcenter Høje Taastrup. Analysen er baseret på data fremskaffet gennem sagsgangsanalyse af samtlige ledige under 30 år (på start-/kontanthjælp eller dagpenge) i Høje Taastrup. På undersøgelsestidspunktet (november 2008) omfattede det 120 ledige.

Det skal bemærkes, at resultaterne af registerundersøgelsen kan afvige fra de i forudgående afsnit præsenterede tal omkring ledigheden i Høje Taastrup i forhold til hele landet. Registerundersøgelsen omfatter samtlige ledige under 30 år på en given dag (undersøgelsestidspunktet), hvorimod de generelle tal omfatter hele ledighedsgruppen i 2008.

Datakvaliteten er varierende mellem gruppen af dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere. Der er væsentligt flere oplysninger registreret om de unge kontanthjælpsmodtagere – både i forhold til deres uddannelse, erhvervserfaring og ressourcer. Forskellen afspejler formentlig forhold knyttet til de unge, hvor dagpengemodtagerne er mere arbejdsmarkedsparate og ressourcestærke, mens flere kontanthjælpsmodtagere har mindre erhvervserfaring og færre arbejdsmarkedsressourcer.

LG Insight har gennemført dataindsamlingen via Arbejdsmarkedsportalen, Opera, KMD og Dok Ajour i Jobcenter Høje Taastrup. Formålet med analysen har været at kvantificere målgruppen på forskellige karakteristika (køn, alder, arbejdsmarkedserfaring, uddannelse, etnicitet m.m.) og på målgruppens ressourcer i forhold til beskæftigelse. Gruppens manglende ressourcer er søgt analyseret gennem kategorisering af registeroplysninger af beskæftigelses-, uddannelses-, social- og/eller sundhedsfaglig karakter. Samtidig har sagsgangsanalysen søgt at afdække eventuelle problemers alvorsgrader hos de unge ledige.

Afsnittet er struktureret således, at der gives en indledende analyse af de unges arbejdsmarkedsressourcer. Målgruppen indplaceres i en skala fra "let" over "mellem" til gruppen af "tunge ledige". Herefter følger en analyse af de unges problemtyper, hvor typer af problemstillinger med betydning for de unges arbejdsmarkedstilknytning afdækkes. Jobcenter Høje Taastrup har ønsket en kvantificering af de unges ressourcer og arbejdsmarkedsafstande, og antallet af unge angives derfor under hver kategori.

Fakta om registerundersøgelsen

På undersøgelsestidspunktet var i alt 120 unge under 30 år ledige i Jobcenter Høje Taastrup. Det omfatter alene unge arbejdsmarkedsparete ledige (matchgruppe 1-3), der havde mindst 3 måneders ledighed fra undersøgelsestidspunktet (november 2008). Af disse var 52 unge kontanthjælpsmodtagere **mens** 68 unge **modtog** dagpenge.

Profil af kontanthjælpsgruppen:

- Ud af registerundersøgelsens 52 unge kontanthjælpsmodtagere var de 15 under 25 år, mens de resterende 37 var mellem 25-29 år.
- 10 var mænd, mens 32 var kvinder
- Lidt under halvdelen af de unge **havde** etnisk minoritetsbaggrund
- 90 pct. af de unge på kontanthjælp **havde ikke** en erhvervskompetencegivende uddannelse.
- Ca. 60 pct. **havde** erhvervserfaring fra det ikke-faglærte arbejdsmarked (ofte i perioder på mindre end 12 måneder).

Profil af unge på dagpenge:

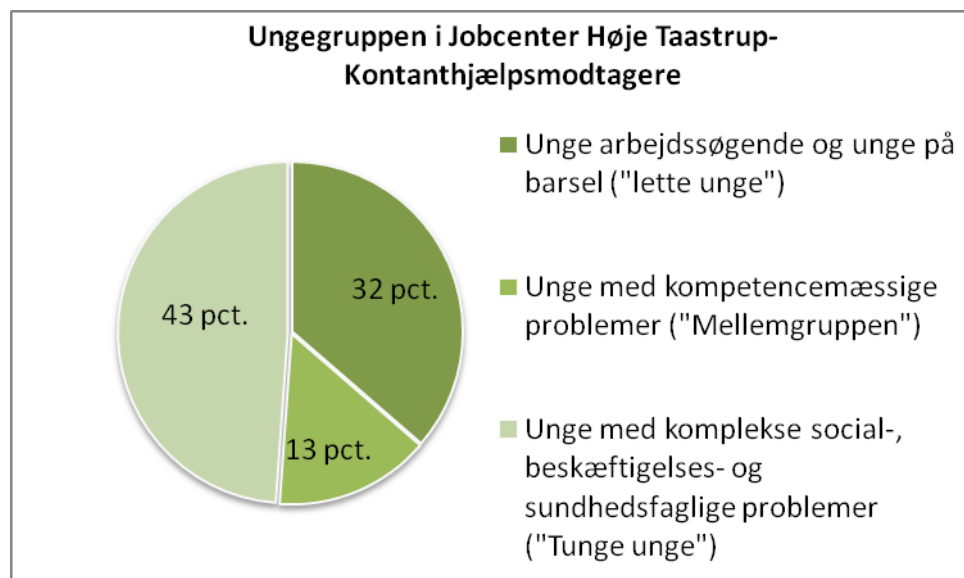
- Blandt de 68 ledige dagpengemodtagere var 16 under 25 år og 52 unge var mellem 25-29 år
- 26 var mænd, mens 40 var kvinder.
- Godt 80 pct. **havde** etnisk minoritetsbaggrund

I den samlede målgruppe er **der** således lidt flere dagpengemodtagere end kontanthjælpsmodtagere. Endvidere gælder, at der er langt flere "ældre unge" mellem 25-29 år (75 pct.) end helt unge under 25 år. I den samlede målgruppe er der desuden en overvægt af kvinder (60 pct. kvinder).

RESSOURCEPROFIL AF UNGE PÅ KONTANTHJÆLP

Med udgangspunkt i registeroplysninger skønnes det, at ud af de 52 unge kontanthjælpsmodtagere, kan:

- 17 unge (eller ca. 32 pct.) kategoriseres som "lette unge"
- 13 unge (eller ca. 25 pct.) kategoriseres som "mellemsguppen" mens
- 22 unge (eller ca. 43 pct.) vurderes at være "tunge unge".

43 pct. af de unge kontanthjælpsmodtagere skønnes således at tilhøre en gruppe, der har mange forskellige problemer at slås med, og som i høj grad må påkalde sig opmærksomhed.

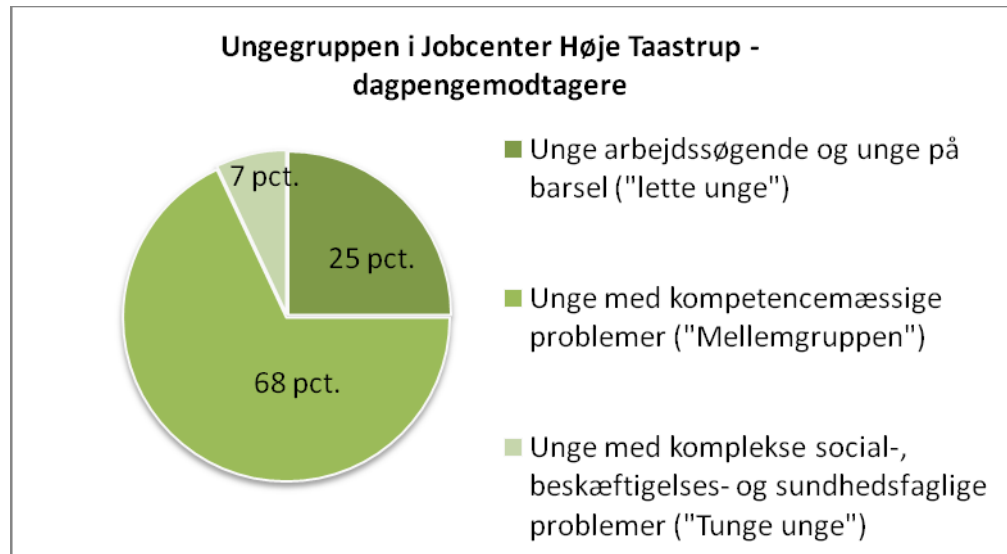
En fjerdedel af kontanthjælpssagerne udgøres af en mellemgruppe, der – dog i et mindre omfang - ligeledes har barrierer i forhold til arbejdsmarkedet, og som vurderes også at have behov for støtte, tilbud, vejledning og rådgivning for at komme videre.

De resterende 32 pct. af de unge ledige vurderes at være så "lette", at man må forvente, at disse unge i høj grad, vil være i stand til ved egen hjælp at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet – uden nødvendigvis at få den store opmærksomhed eller indsats fra jobcenterets side.

Betragtes "de tunge unge" og "mellemgruppen" under ét kan det således konstateres, at ca. 68 pct. (35 personer) af kontanthjælpssagerne påkalder sig opmærksomhed ud fra tyngden af deres problemstillinger, mens de resterende ca. 32 pct. (17 personer) i kontanthjælpsgruppen må forventes at kunne komme videre relativt uproblematisk og ressourcelet.

RESSOURCEPROFIL AF UNGE DAGPENGEMODTAGERE

For dagpengemodtagerne skønnes "de lette unge" at omfatte 17 unge, eller cirka 25 pct. af de i alt 68 unge dagpengemodtagere. Mellemgruppen omfatter 46 unge, eller ca. 68 pct. af dagpengesagerne, mens "de tunge unge" skønnes at udgøre omkring 7 pct. af gruppen (5 personer).

Fordelingen af dagpengemodtagere på "let-tung"-skalaen er fortrinsvist baseret på oplysninger fra interviewpersonerne. Der er kun meget begrænsede registeroplysninger om de unge dagpengemodtagere, og det skyldes først og fremmest, at hovedparten af de ledige udelukkende har naturlig søgeledighed som største problem.

De interviewede arbejdsmarkedsaktører i Høje Taastrup giver udtryk for, at der er en naturlig logik i, at der er færre "tunge unge" i dagpengegruppen end i kontanthjælpsgruppen. Denne gruppe har generelt flere ressourcer i forhold til uddannelse og arbejdsmarked. Alene det vilkår, at de unge dagpengemodtagere har meldt sig ind i en A-kasse betyder, at de enten har været på arbejdsmarkedet i minimum 52 uger, henover en 3-årig periode, eller at de har været i stand til at gennemføre en uddannelse.

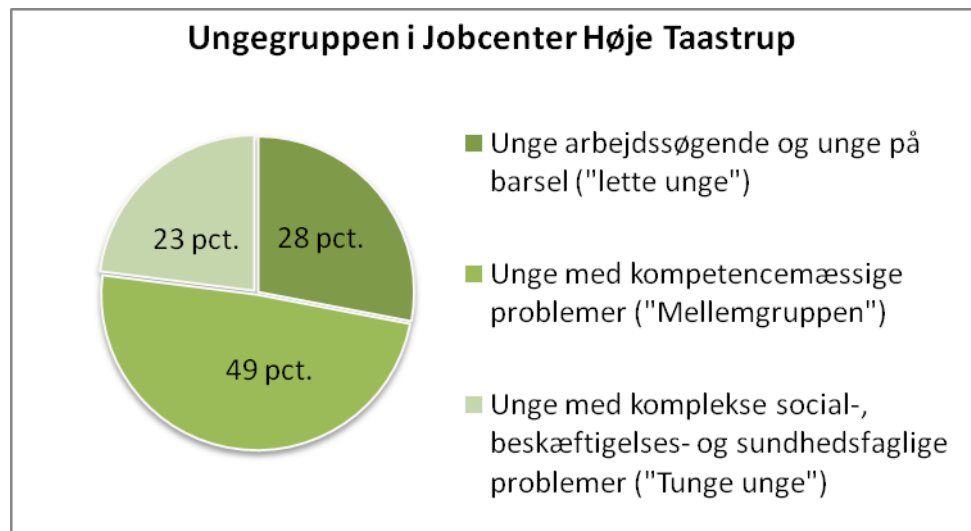
Alligevel peger vejledere fra akteringssteder og a-kasser på, at der er en lille gruppe på 5 dagpengemodtagere blandt gruppen af "tunge unge". Det er en gruppe med visse udtryks- og adfærdsproblemer, som meget let kommer i konflikt med arbejdsgivere og kollegaer på arbejdspladsen.

RESSOURCEPROFIL FOR HELE UNGDOMSLEDIGHEDSGRUPPEN

Lægges tallene for de unge kontanthjælps- og dagpengemodtagere sammen, vurderes "de lette unge" i alt at omfatte 34 unge eller godt 28 pct. af den samlede målgruppe på i alt 120 unge. I den lette gruppe skønnes at være cirka lige mange kontanthjælps- og dagpengemodtagere.

Hvad angår midtergruppen vurderes det, at denne i alt omfatter 59 unge, eller godt 50 pct. af den samlede målgruppe. Her vurderes at være en overvægt af unge dagpengemodtagere.

”De tunge unge” skønnes at omfatte i alt 27 unge, eller ca. 22 pct. af den samlede målgruppe - her af langt de fleste på kontanthjælp.

Sammenfattende kan det således konkluderes:

- At der i den samlede målgruppe bestående af både dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere er ca. en fjerdedel "lette unge", som umiddelbart ikke burde påkalde sig den store opmærksomhed. Man må formode, at de i høj grad vil være i stand til at komme ud af ledighed ved egen hjælp.
- At der i den samlede målgruppe er en "mellemgruppe" svarende til cirka 50 pct., hvis barrierer i forhold til job og uddannelse i højere grad handler om faglige og praktiske kompetencer end om helbreds- mæssige og sociale forhold. Det er en gruppe unge, der under beskæftigelsesvæksten har været forholdsvist selvhjulpne men som med udsigt til stigende ledighed giver anledning til bekymring blandt de arbejdsmarkedsfaglige aktører i Høje Taastrup.
- At cirka en fjerdedel af den samlede målgruppe udgøres af "tunge unge" med komplekse problemstillinger, der ikke kun er af beskæftigelsesfaglig karakter men også indbefatter sociale og sundhedsmæssige forhold. Langt de fleste er kontanthjælps-

modtagere, som skønnes at have behov for rådgivning, vejledning og tilbud på mange forskellige fronter.

PROBLEMTYPER BLANDT UNGE LEDIGE PÅ KONTANTHJÆLP

I det følgende gives en fremstilling af de problemtyper som unge kontanthjælpsmodtagere kan have, og som begrunder deres manglende tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet. Problemtyperne er opdelt under kategorierne "lette", "mellemgruppen" og "tunge ledige" og er afdækket gennem sagsgangsanalyse og interview med aktører

"DE LETTE KONTANTHJÆLPSMODTAGERE"

Der er kun begrænsede registreringer om de "lette unges" problemstillinger i forhold til arbejde eller uddannelse, idet gruppen kun har mindre afstande til arbejdsmarkedet. Når denne gruppe unge ikke desto mindre har mindst 3 måneders ledighed, kan der gives følgende årsager dertil:

Unge piger på barsel

Registerundersøgelsen viser, at 12 ud af de 17 "lette kontanthjælpssager", omfatter piger, som enten er på barsel eller er sygemeldt i forbindelse med graviditetsbetingede problemer. I og med at der i disse sager ikke er anført andre barrierer end pigernes graviditet eller tilstødende komplikationer i forbindelse med graviditeten, må det forventes, at denne gruppe fortsat vil have gode forudsætninger for at komme i uddannelse eller arbejde, når de vender tilbage fra graviditetsperiode og barsel.

I undersøgelsens interviews vurderer sagsbehandlere og vejledere, at mange af de barslende piger befinder sig i kontanthjælpssystemet, blot fordi de ikke har optjent retten til dagpenge. Ligeledes oplyses det, at det er en fast procedure at indkalde de nybagte mødre til en samtale ca. en måned før deres barsel er overstået med henblik på i så god tid som muligt at lægge en plan for fremtiden og deres tilbagevenden til arbejdsmarkedet.

De skoletrætte unge

De interviewede sagsbehandlere og vejledere peger på at, "de lette kontanthjælpsmodtagere" ofte vil være i systemet, fordi de har henvendt sig til jobcenteret for at få hjælp til at finde et arbejde. Denne gruppe omtales som "ganske almindelige" skoletrætte unge, hvor det ikke er uddannelse,

der står øverst på dagsordenen men et job og en fast indtægt. Det er unge med et stort forbrug – biler, bolig og måske en familie at forsørge – og de vurderer selv, at de ikke har råd til at være på SU.

Erfaringen er, at udsigten til aktivering eller andre typer jobs, end dem de unge selv forventede, ikke sjældent får denne gruppe til at finde arbejde af egen vej. I andre tilfælde kan rådgivning om jobmuligheder eller formidling af job hurtigt hjælpe denne gruppe videre på arbejdsmarkedet.

Det har ikke tidligere været det store problem at få disse unge videre og ud af ledighed. Dog kan udsigt til lavkonjunktur, stigende ledighed og færre ufaglærte jobs betyde, at "de lette unge" i dag risikerer at hænge i systemet i længere tid, end det tidligere har været tilfældet. Det skønnes, at det er blevet – og fortsat vil blive - sværere at afsætte "de lette kontanthjælpsmodtagere" uden en erhvervskompetencegivende uddannelse.

MELLEMRUPPEN PÅ KONTANTHJÆLP

"Mellemgruppen" på kontanthjælp er hovedsageligt kendetegnet ved, at det er de erfaringsmæssige og/eller uddannelsesmæssige områder, der skaber barriererne for job og uddannelse. Helbredsmæssige og sociale forhold har kun mindre betydning for denne gruppe.

Udsatte unge kvinder med anden etnisk baggrund end dansk

Ud fra både registerundersøgelse og interviews vurderes det, at én bestemt gruppe frem for alt påkalder sig opmærksomhed i denne kategori. Det drejer sig om unge kvinder med anden etnisk baggrund end dansk, hvor der er angivet begrænsede dansksproglige kompetencer, ingen afgangsprøve fra folkeskolen, begrænset netværk og lettere helbredsproblemer.

Disse kvinder har typisk børn, og deres identitet er nært knyttet til roller som mor og hustru. I alt otte kvinder ud af de tilsammen tretten modtagere af kontanthjælp skønnes at tilhøre denne mellemgruppe.

Det vurderes relevant at have opmærksomhed på disse kvinder bl.a. fordi de omtales af sagsbehandlere og vejledere m.m., som en udsat gruppe, det kan være vanskeligt at få videre i job og uddannelse. Interviewpersonerne giver forskellige forklaringer herpå - bl.a., at de unge kvinder "vælger" familiehensyn frem for job eller uddannelse. Også utilstrækkelige dansksproglige kompetencer nævnes som et problem, der bør være fokus på.

”DE TUNGE KONTANTHJÆLPSMODTAGERE”

Der er i alt 22 unge kontanthjælpsmodtagere under kategorien ”tunge ledige”. Sagsbehandlere, vejledere og jobkonsulenter inddeler typisk gruppen af unge under følgende problemstillinger:

- De unge med psykiske problemer
- Kriminelle unge og unge med misbrugsproblemer
- Unge mødre med begrænset socialt netværk.
- Unge med indlæringsvanskeligheder
- ”Dependente” unge

Unge med psykiske problemer:

LG Insights undersøgelse viser, at der i den tunge kontanthjælpsgruppe er en markant overvægt af unge med psykiske vanskeligheder, især for pigernes vedkommende. 16 ud af de i alt 22 ”tunge unge” på kontanthjælp har psykiske problemer af forskellig type og alvor, heraf 10 piger, hvoraf 6 er enlige mødre, tre med en sag i kommunens familieafdeling.

Af registerundersøgelsen fremgår det, at angst og depression er de typiske psykiske problemstillinger for begge køn. Enkelte unge har fået stillet andre diagnoser som f.eks. PTSD, ludomani, social fobi, OCD, borderliner etc.

Ligeledes viser registerundersøgelsen, at 12 unge går i behandling for deres psykiske lidelser. Der er tale om enten samtalebehandling hos psykolog eller psykiater og/eller medicinsk behandling.

De fleste unge har andre barrierer end psykiske problemer - f.eks. helbredsproblemer af fysisk karakter, indlæringsvanskeligheder, manglende sociale kompetencer, problematiske familieforhold, herunder voldsepisoder.

Unge med kriminalitets- og misbrugsproblemer:

De interviewede sagsbehandlere og vejledere tillægger både misbrugs- og kriminalitetsproblemer betydning som barrierer for at få ”de tunge kontanthjælpsmodtagere” i job eller uddannelse. Således skønner aktørerne, at der er tale om en 7-10 kriminelle unge, som i perioder påkalder sig hele systemets bevågenhed f.eks. når der er tale om gældsindsamling og de unge kommer til jobcenteret for at få penge.

Sagsbehandlere og vejledere oplyser, at de i indsatsen samarbejder med bl.a. SSP, politiet, socialfaglige "Gadeplans"-aktører og Kriminalforsorgen. Det antyder, at der er tale om unge med alvorlige kriminalitetsproblemer. Undersøgelsens interviewpersoner giver da også udtryk for en generel fornemmelse af, at mange af disse "tunge unge" på kontanthjælp lever "et liv på kanten" med kriminalitet, stoffer og måske prostitution.

Unge med indlæringsvanskeligheder:

Det er vurderingen, blandt nogle af undersøgelsens interviewpersoner, at der hos visse af "de tunge kontanthjælpsmodtagere" er tale om indlæringsvanskeligheder i et sådant omfang, at de unge dårligt kan stave deres eget navn. Ud fra registerundersøgelsen kan der ikke sættes tal på omfanget af dette problemforhold, men forsigtigt anslået skønnes det, at gruppen af unge med indlæringsvanskeligheder udgør 15-20 pct.

Når det gælder "de tunge kontanthjælpsmodtageres" motivation for uddannelse og andre former for tilbud, er det i Jobcenteret erfaret, at "de tunge unge mænd" ofte siger nej til uddannelses tilbud med det samme. De "tunge unge kvinder" går derimod med på uddannelsesplaner et stykke hen af vejen - for så at springe fra i sidste øjeblik.

Hos nogle interviewpersoner udtrykkes der bekymring for, om denne gruppe vil være i stand til at gennemføre en kompetencegivende uddannelse og der identificeres en konflikt i forhold til lovgivningens krav om uddannelsespålæg til unge under 25 år uden uddannelse. Her gives der i høj grad udtryk for, at det er vigtigt med andre tilbudstyper end dem, der stilles til rådighed i det ordinære uddannelsessystem.

Dependente unge:

Hos sagsbehandlere, vejleder og jobkonsulent vurderes det at være et gennemgående træk ved den tunge kontanthjælpsgruppe, at de unge ofte har svært ved at træffe beslutninger og hele tiden skal holdes i hånden. Der anvendes i denne sammenhæng bl.a. benævnelsen "*dependente unge*".

"De dependente unge" lader sig vanskelig sætte i bås, og der kan være mange forklaringer på de omtalte karaktertræk: Måske har der været manglende opbakning hjemmefra i kombination med en generel umodenhed, evt. et mindre hashforbrug. Det kan være unge, som er kendt i

skolernes specialklasser, måske er de blevet mobbet og typisk har man ikke grebet ind efter, at de har forladt 9. Klasse. For nogle af disse unge er Internettet den eneste kontakt til omverdenen.

Der vurderes behov for at hjælpe de dependente unge med at skabe en hverdag, der ligner andre menneskers dagligliv: lære at stå op, spise regelmæssigt, få nogle interesser, møde andre unge.

"DE LETTE UNGE" PÅ DAGPENGE

I alt er 17 unge dagpengemodtagere kategoriseret som "lette unge". Det er unge med erhvervs erfaring, ligesom flere i denne gruppe kan have en erhvervs kompetencegivende uddannelse.

Unge med lange søgeledighedsperioder

Når gruppen alligevel har ledighed på mere end tre måneder, så skyldes det primært, at gruppen "går efter det rigtige job". I situationer med gode beskæftigelsesmuligheder er flere ledige mere fordringsfulde og søger job indenfor smallere geografiske rum og fagområder. Det kan påvirke varigheden på en gruppe lediges søgeledighedsperiode. Erfaringen er, at denne gruppe hurtigt, og på egen hånd, finder arbejde, hvis de mødes med jobtilbud eller aktiveringskrav fra a-kassen eller fra jobcentret.

"MELLEMRUPPEN" PÅ DAGPENGE

For den relativt store gruppe unge dagpengemodtagere, som er defineret ved at ligge et sted mellem "de tunge" og "de lette" er hovedproblemet primært mangel på (relevant) uddannelse og i sammenhæng ofte en fastlåst økonomisk og social situation.

Unge, der mangler uddannelse og er afhængige af en lønindtægt

Blandt de arbejdsmarkedsfaglige interviewpersoner tegner sig nogle meget fælles erfaringer for denne "mellemgruppen på dagpenge". De beskriver en gruppe ledige, der, fra de har været helt unge, er vokset op med, at der altid har været ufaglærte jobs at få, og at arbejdsmarkedet har kunnet opsluge alle. Senere i livet erfarer disse unge dagpengemodtagere, at vilkårene har ændret sig, men de føler sig fastlåst i en ny social situation.

Der vil typisk være tale om unge, der har dårlige erfaringer med at gå i skole og derfor ikke er gået i uddannelse efter 9. klasse. I stedet har de fundet et ufaglært arbejde og fået et stigende forbrug. Denne livsstil har ikke været et

problem i en tid, hvor det har været nemt at få et ufaglært arbejde og i en situation, hvor den unge bare er sig selv. Men når der stiftes familie, hvilket for nogle unge indebærer at være enlige forsørgere, indsnævres mulighederne. Eksempelvis bliver det sværere at passe et job som ufaglært butiksmedhjælper, der indbefatter skæve arbejdstider.

Det kan ofte blive vanskeligt for disse unge at komme videre, især fordi de tit har fået for høje udgifter til at leve på en SU. Måske tror de heller ikke på, at uddannelse er noget for dem, eller at de vil kunne få et familieliv til at hænge sammen med et uddannelsesforløb.

For unge, der allerede har en uddannelse, kan problemet være, at de er nyuddannede og mangler relevant erfaring.

Interviewpersonerne peger også på unge, der har uddannet sig til arbejdsløshed f.eks. indenfor medie- og reklamebranchen. Det fremføres, at nogle fag har mere prestige end andre, hvorfor disse unge kan være svære at vejlede til andre brancher end deres uddannelsesfelt.

Endelig fremhæver aktørerne, at de unge, som ryger ud og ind af kortere ansættelsesforhold, har vanskeligere ved at opbygge et relevant netværk, ligesom de mange ansættelsesbrud påvirker deres selvværd. De bliver mere usikre i forhold til at sælge sig selv i en jobansøgning eller i et jobinterview. Dette kan i sig selv blive en barriere i jobsøgningsprocessen.

Unge dagpengemodtagere med anden etnisk baggrund end dansk

Registerundersøgelsen viser at ca. 80 % af de unge på dagpenge har en baggrund som enten indvandrer eller efterkommer. Undersøgelsen viser dog, at dette ikke nødvendigvis betyder, at de unge, af den årsag, har større barrierer i forhold til arbejdsmarkedet, end andre unge har det.

Statistikken viser, at de forsikrede unge med anden etnisk baggrund end dansk har sværere odds i forhold til at komme ind på og vinde fodfæste på arbejdsmarkedet end deres kammerater med samme uddannelses- og erhvervsmæssige forudsætninger. Interviewpersonerne vurderer, at det både skyldes holdningsmæssige barrierer på arbejdsmarkedet, men også sproglige begrænsninger hos en gruppe unge flygtninge/indvandrere.

Ligeledes peges der på, at der kan være unge kvinder, som har de faglige og sproglige forudsætninger for at påbegynde en videregående uddannelse, men hensynet til familien betyder, at dette ønske aldrig bliver formuleret

eller realiseret. Kvindens hensyn til pasning af børn, mand og hus har i familiens samlede strategi større prioritet end job og uddannelse.

"DE TUNGE DAGPENGEMODTAGERE"

Hverken internt i jobcenteret eller hos de eksterne aktører skønnes "de tunge dagpengemodtagere" at fylde særlig meget – rent antalsmæssigt. Til gengæld giver bl.a. repræsentanter fra de unges A-kasser udtryk for, at den lille gruppe "problembørn", der trods alt identificeres, fylder meget mere end de "burde" være berettiget til i antal.

"Rødderne" - med en lav frustrationstærskel og plettet straffeattest

Repræsentanter fra A-kasser fremhæver en lille gruppe unge på 4-5 dagpengemodtagere, der bliver ved med at vende tilbage i systemet. Det er ufaglærte unge med mange indlæringsvanskeligheder, som tillige har en lav frustrationstærskel eller fremstår "brovtende" overfor en arbejdsgiver og derfor har nemt ved at miste deres arbejde – når de har fået et.

Nogle af disse unge har fængselsdomme bag sig og dermed en plettet straffeattest, ligesom de unge kan være udadreagerende. Til gengæld opleves misbrug som et mindre problem.

Der peges ligeledes på, at de unge kan have "attitudeproblemer", hvorved forstås en mangel på disciplin, en restløshed eller en forventning om, at "tingene bare bliver serveret". Det er ligeledes en gruppe unge drenge med en vendt døgnrytme, der spiller computerspil og ikke evner at komme op om morgenen, møde til jobsamtale etc.

OVERSIGTSTABEL OVER PROBLEMTYPER OG ANTAL

<p><u>Unge piger på barsel og på kontanthjælp:</u> En lille gruppe piger, som i antal fylder lidt, men skønnes at udgøre en væsentlig gruppe af "de lette kontanthjælpsmodtagere". Det vurderes, at denne gruppe, udover eventuelle barselsrelaterede problematikker, ikke i øvrigt har barrierer, der stiller sig i vejen for, at de kan komme videre i uddannelse og arbejde, når deres barsel er afsluttet.</p>	<p><u>Skønnede udbredelse</u></p> <p>12 ud af de i alt 17 "lette kontanthjælpsmodtagere"</p>
<p><u>Selvklørende unge på kontanthjælp, der kan have brug for tilbud:</u> En gruppe "ganske almindelige skoletrætte unge", der henvender sig til jobcenteret for at få hjælp til at finde et ufaglært arbejde – ikke for at få kontanthjælp. De forsvinder typisk ud af systemet igen ved egen hjælp, enten med udsigten til aktivering eller hvis det tilbudte job ikke matcher deres forventninger. Pga. konjunkturforandringer skønnes det at blive sværere at afsætte disse unge.</p>	<p>Tilhører gruppen af "lette kontanthjælpsmodtagere", der udgør ca. en tredjedel af den samlede kontanthjælpsgruppe</p>
<p><u>Unge kontanthjælpsmodtagere med psykiske problemer:</u> Skønnes at udgøre en væsentlig del af "de tunge kontanthjælpsmodtagere". Mange af de unge er piger, enlige mødre, ofte med andre barrierer, andre er unge mænd, der har psykiske vanskeligheder måske i kombination med kriminalitet eller misbrug. Depression og angst er de typiske problemstillinger, men også andre diagnoser stilles som fx ludomani, PTSD, sociale fobier.</p>	<p>16 ud af de i alt 22 "tunge kontanthjælpsmodtagere"</p>
<p><u>Unge kriminelle på kontanthjælp:</u> Sagsbehandlere og jobkonsulenter vurderer, at gruppen indbefatter 7-10 unge på kontanthjælp, men at indsats og opmærksomhed fylder meget. Det kan være unge, som er på vej i bandekriminalitet, unge som lever "på kanten", måske med misbrugs- eller psykiske problemer</p>	<p>7 – 10 unge ifølge vurderinger fra jobkonsulenter og sagsbehandlere</p>
<p><u>Unge med tunge indlæringsvanskeligheder:</u> Kan være unge, som knapt kan stave deres eget navn, har måske også sociale og andre problemer. Af nogle eksterne aktører skønnes det muligt at få selv den tungeste gruppe med læse- og skrivevanskeligheder videre i en erhvervsuddannelse, hvis de får den rette hjælp med på vejen.</p>	<p>Lader sig vanskeligt vurdere i antal, men skønnes at omfatte 15-20 pct. hos "den tunge gruppe"</p>
<p><u>Dependente unge :</u> Er en betegnelse, som nogle fagpersoner anvender som et generelt karaktertræk ved de unge kontanthjælpsmodtagere. Det påpeges, at mange unge har vanskeligt ved selv at tage stilling til, hvad de vil med deres liv og i meget høj grad har behov for at blive "holdt i hånden". Nogle unge isolerer sig helt og har brug for at genskabe en "almindelig" hverdag.</p>	<p>Skønnes at være et generelt karaktertræk ved mange af de i alt 22 "tunge unge på kontanthjælp".</p>
<p><u>Udsatte piger, med anden etnisk baggrund end dansk, på kontanthjælp:</u> For nogle af de piger, der er på kontanthjælp, og har anden etnisk baggrund end dansk, opleves en udsathed i forhold til at komme videre i job og uddannelse. Det er piger uden nogen form for kompetencegivende uddannelse, heller ikke folkeskolens afgangsprøve, begrænsede dansksproglige kompetencer, begrænset netværk, lettere helbredsproblemer og uden en egen motivation for at sætte sig selv foran familie og børn.</p>	<p>Otte piger ud af 13 unge piger i "mellemlgruppen" på kontanthjælp</p>
<p><u>Dagpengemodtagere, med for mange udgifter og for lidt uddannelse:</u> En gruppe, der i henhold til fagpersoners vurderinger fylder meget. Det er unge, der er gået direkte fra folkeskolen og i ufaglærte jobs, men har mistet deres job og nu sidder i en klem økonomisk situation med mange faste udgifter, der vanskeliggør et budget på SU.</p>	<p>En primær problemstilling blandt den samlede "mellemlgruppe på dagpenge", der udgør 68% af det samlede antal dagpengesager</p>
<p><u>Rødderne på dagpenge:</u> Det er typisk ufaglærte unge med mange indlæringsvanskeligheder, som har ofte en lav frustrationstærskel eller fremstår "brovtende" overfor en arbejdsgiver og derfor har nemt ved at miste deres arbejde – når de har fået et. Fylder lidt i antal, men meget i forhold til indsats.</p>	<p>En lille gruppe på cirka 5 personer</p>